

Pelkosenniemen talouden tasapainottamissuunnitelma 2026–27

1. Lähtökohdat

Pelkosenniemen kunnan taloudellinen tilanne on heikentynyt viimeisen kahden vuoden aikana. Vuoden 2024 tilinpäätös oli 68 000 € alijäämäinen. Vuodelle 2025 kunta pyrki talousarviossa lähelle nollatulosta, mutta talousarviomuutosten jälkeen kunnan tulos on arvioitu jopa 200 000 € alijäämäiseksi. Vuoden 2026 tulokseksi kunnanhallitus on antanut raamin 95 000 € alijäämäiselle tulokselle. Kunnan aiemmilta vuosilta kertynyt ylijäämä 5 924 000 euroa (tilinpäätös 2024) riittää kattamaan vuosien 2025-2027 arvioidut alijäämät. Talous on kuitenkin saatava taloussuunnitelmakaudella tasapainoon.

Kunnanhallituksen asettama talous- ja organisaatiotyöryhmä on kesän 2025 lopulta alkaen tehnyt tälle asetettua työtä muodostaakseen näkemyksen kunnan taloudellisesta tilanteesta ja organisaatiosta. Työryhmä hyödynsi työssään FCG:tä, jonka talouden yksityiskohtainen analyysi ja painelaskelma osoittivat, että kunnan tulee sopeuttaa toimintaansa jopa n. 400 000 € verran seuraavien vuosien aikana. Mikäli näin ei tehdä, kunnan toimintakate heikkenee nopeasti ja alijäämä kasvaa, mikä todennäköisesti lopulta johtaisi entistä rajumpiin toimenpiteisiin, mm. veronkorotuksiin, joita nyt valituilla reaalitalouden keinoilla (tulojen lisäykset tai menojen vähennykset) pyritään välttämään.

Kunnan tavoitteena on, että kunnan talous on tasapainossa vuoteen 2028 mennessä. Kaikki toimialat ovat esittäneet omat suunnitelmansa tasapainottamisen toteuttamiseksi vuoden 2026 talousarvioon.

2. Yhteistoimintamenettely

Kunnassa on käynnissä kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistoimintalain mukaiset yhteistoimintamenettelyt. Neuvotteluihin liittyvä neuvotteluesitys on kunnanjohtajan toimesta annettu toimialajohtajille, rehtorille, varhaiskasvatuspäällikölle, talous- ja hallintopäällikölle, maankäyttöinsinöörille sekä rakennustarkastajalle. Neuvotteluissa käsitellään kunnan organisaation uudelleenjärjestelyä, jonka tavoitteena on selkeyttää toimialarakennetta, johtosuhteita ja tehtäväkokonaisuuksia sekä parantaa toiminnan tehokkuutta ja palveluiden järjestämistä. Neuvotteluissa arvioidaan eri toimialojen ja vastuualueiden rakenteellisia muutoksia, virkojen ja tehtävänkuvien muutoksia, mahdollisia virkojen lakkauttamisia ja uusien perustamisia sekä henkilöstön sijoittumista uusiin tehtäviin tai yksiköihin. Nämä toimenpiteet pyritään toteuttamaan vuoden 2026 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana ja niiden vaikutukset näkyvät täysimääräisesti vuodesta 2027 eteenpäin.

3. Tasapainottamistoimenpiteet, talousarvio 2026

Yleishallinto

Kokousten määrän
vähentäminen

€

-10 000

Johdon tukipalvelut

Talous- ja hallintopäällikkö 80 %	-13800
Asiointipisteen aukioloaikojen kaventaminen	-2000
Asianhallintajärjestelmän käyttöönotto ja vanhasta luopuminen	-5000
Ostopalveluiden vähentyminen toiminnan supistuessa	-3000

Hyvinvointipalvelut

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusmaksut (tulo)	10000
Päiväkotien kuljetukset (retkien kuljetukset)	-2500
Ravitsemus (ei ruokailujen ulkopuolisia "herkkuja")	-7000
Vuokra ulkopuolisesta tilasta (ei käytetä ulkopuolisten tiloja)	-10000

Perusopetus

Move-hankkeelle ei haeta jatkoa	-5559
Esiopetuksen ravitsemus	-6000
Esiopetuksen kuljetukset	-5000

Vapaa-aika palvelut

Työikäisten hankkeelle ei haeta jatkoa	-10 417
Harrastamisen Suomen malli (korvattu avustuksella)	-2 500
Kuntalaisten ilmaiset kulttuuritapahtumat pois	-5 500
Lasten ja nuorten harrasteraha (pienennetään)	-3 000
Ilmoitukset	-2 000

Kulttuuri ja opetus (kulttuuri- ja liikuntatapahtumat hoidetaan mahdollisimman paljon omana työnä)	-9 300
---	--------

Hyvinvointipalvelut yhdessä

Toimisto- ja koulutarvikkeet	-3 000
Vaatteisto	-1 000
Kalusto	-13 400
Muu materiaali	-7 750
Lasten kotihoidontuli (laki)	-10 000

Hyvinvointipalvelut yhteensä

-93 926

Elinvoimapalvelut

Elinkeinopalvelut

Elinkeinokoordinaattorin vakanssi jätetään toistaiseksi täyttämättä. Elinkeinojen kehittämistä kohdistetaan VT5 varren mikro- ja pienyrityksiin Vitosverkosto - hankkeella, johon projektipäällikkö hankevaroin.	-44 700
Asumisen ja rakentamisen päivää ei järjestetä	-4000
Yrittäjien aamukahveista karsitaan ja elinkeinoelämälle suunnatut tilaisuudet kanavoidaan hankkeiden kautta	-2000

Maankäytön, asumisen ja ympäristön kehittäminen

palveluliikennepilottia naapurikuntiin ei jatketa	-7000
ei uusia viestintätuotteita v.2026	-3000
asumisen kehittämissuunnitelman toimenpiteistä	-5000

pidättäydytään kunnan
toimesta v. 2026

Uusia reittien
kehittämishankkeita tai
maisemanhoito- /
perinnebiotooppien
hoitohankkeita ei haeta
v. 2026

-15400

Uusien asukkaiden
kahvit ja paketit
lopetetaan/keskeytetään
henkilöstövajauksen
vuoksi

-1000

Yhdistysten toiminta-
avustusten leikkaus

-2500

Työllisyyspalvelut

Kirpputori siirretään
työllisyyspalveluista
asumispalveluihin ja sen
toimintamuodon jatkoa
ja ylläpitäjää
tarkastellaan Niemen
koulun
konseptointihankkeessa,
jolle erillinen rahoitus.
Tarkoitus on
konseptoida malli, jolla
kirpputorin toiminta
voidaan ylläpitää.

-21000

Työttömyystukien
rahoituksen kuntaosuus
nousee.

Työttömyystukien
rahoituksen
kuntaosuuksia pyritään
laskemaan uudella
kehittämishankkeella,
kustannusvaikutus
vuodelle 2027.

**Elinvoimapaalvelut
yhteensä**

-105 600

Tekniset palvelut

Yhdyskuntapalvelut, kiinteistöpalvelut,
kunnallistekniikka

Henkilöstö:

Kolmannen

laitoshuoltajan

vakanssia ei täytetä,

-43 000

kesäinsinööriä ei palkata, kesämetsureiden määrää vähennetään	
<u>Ostopalvelut & aineet, tarvikkeet, tavarat:</u>	
Toimialan ostopalveluiden vähentyminen vs hyödykkeiden ja tarvikkeiden (mm. kaukolämpö, sähkö, vesi, kunnossapitotarvikkeet) hinnan nousu ja kausittainen vaihtelu, nettovaikutus	-32 500
<u>Muut toimintakulut:</u>	
Kiinteistö Oy Pelkosenniemen Liikekeskuksen ja As Oy Huttu-Tytön vastikkeiden tarkentuminen	-16 500
Tekniset palvelut yhteensä	-92 000

4. Yhteenveto ja vaikutukset

Kokonaisuudessaan toimialojen esittämien toimenpiteiden yhteisvaikutus on arviolta:

Yleishallinto: 10 000 €
Johdon tukipalvelut: 23 800 €
Hyvinvointipalvelut: 93 926 €
Elinvoimapalvelut: 105 600 €
Tekniset palvelut: 92 000 €

Yhteensä: 325 326 €

Tasapainottamistoimenpiteet pienentävät laskennallista kulua siten, että näillä toimenpiteillä päästään kunnanhallituksen raamittamaan noin 95 000 euron alijäämään. Ilman edellä mainittuja sopeuttamistoimenpiteitä, arvioitu alijäämä olisi 2026 saman verran suurempi.